

† LUCIAN
DIN MILA LUI DUMNEZEU EPISCOP AL CARANSEBEȘULUI

Preacuviosului cin monahal,
Preacucernicului cler și preaiubiților credincioși
din cuprinsul Eparhiei Caransebeșului,
Har, pace și bucurie de la Dumnezeu Tatăl,
Fiul și Sfântul Duh, iar de la noi părințești binecuvântări!

„Dacă vă urăște pe voi lumea, să știți că pe Mine mai înainte decât pe voi M-a urât. Dacă M-au prigonit pe Mine, și pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul Meu, și pe al vostru îl vor păzi.” (Ioan 15, 18 și 20)

Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți credincioși și credincioase,

Praznicul Nașterii lui Hristos ne aduce în fiecare an bucurie, pace, liniște sufletească și multă speranță. La această sărbătoare împăratească se cuvine să cântăm și să strigăm din adâncul sufletului: „Hristos se naște, slăviți-L! Hristos din ceruri, întâmpinați-L! Hristos pe pământ, înălțați-vă!”²¹, dar în același timp, suntem chemați să înțelegem luminându acestui praznic, care într-adevăr ne încurajează pe toți și ne ajută să deslușim o mică parte din taina mântuirii noastre: „Cercetatu-ne-ai pe noi de sus, Mântuitorul nostru, Răsăritul răsăriturilor; și cei din întuneric și din umbră am aflat adevărul: că din Fecioară s-a născut Domnul”²².

Nașterea Domnului Iisus Hristos s-a aflat așa cum citim în Sfânta Evanghelie, între bucurie și prigoană, între fericirea unora și întristarea altora. Dacă Maica Pruncului Divin, dreptul Iosif, păstorii și magii s-au bucurat de venirea lui Mesia, regele Irod, fariseii și cărturarii care îl sfătuiau pe rege, locuitorii cetății lui David - Betleem și aproape tot poporul lui Israel „care stătea în întuneric,... în latura și în umbra morții” (Matei 14, 16), erau indiferenți, indolenți, unii chiar s-au întristat, iar alții L-au prigonit pe Fiul lui Dumnezeu. Societatea lumii antice L-a marginalizat pe Hristos, poporul ales L-a exclus pe Mântuitorul lumii, atunci când s-a născut, întrucât Domnul nu a avut loc în Casa Pâinii - Betleem, ci a trebuit să se nască într-o peșteră sărăcăcioasă de la marginea cetății și să fie culcat într-o iesle dobitocească. Sfântul Ioan Evanghelistul avea să spună în prologul Evangheliei sale: „Întru ale Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit” (Ioan 1, 11). Așadar, Nașterea Mântuitorului s-a petrecut în vremea aceea între bucurie și prigoană, între iubire și ură, așa cum Însuși Domnul a spus despre Sine că a fost urât și prigonit de lume și de oamenii păcătoși (cf. Ioan 15, 18 și 20).

În timp ce îngerii cântau „Slavă întru cei de sus Lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!” (Luca 2, 14), păstorii slăveau și laudau pe Domnul Hristos, iar magii se bucurau găsindu-L pe Fiul de Împărat, regele Irod s-a tulburat foarte tare și împreună cu el tot Ierusalimul (cf. Matei 2,3). Avem pe de-o parte bucurie la acest praznic, dar nu putem ignora atitudinea regelui Irod, care sintetizează în fond întunericul, păcatele, răutățile și fărădelegile întregii lumi. Pruncul Iisus, Maica Domnului și dreptul Iosif au fost nevoiți să se refugieze în Egipt, căci în Betleem și în împrejurimi urma un masacru: uciderea pruncilor. Iată cum un rege-dictator, plin de ură și de mânie a poruncit ca toți pruncii de doi ani și mai în jos să fie uciși, amăgindu-se pe sine că Îl va putea ucide și pe Hristos. După moartea lui Irod, Pruncul Divin, Mama Lui și dreptul Iosif, s-au întors din Egipt, dar pentru că domnea Arhelau în Iudeea, la fel de crud și ipocrit ca tatăl său Irod, s-au temut să se stabilească în Betleem și îndrumați de îngerul Domnului s-au așezat în Galileea, în orașul Nazaret. Vedem din această relatare că Nașterea Mântuitorului a fost extrem de zbuciumată, însoțită de prigoană, fugă, ucidere și foarte multă mânie, ură și mândrie din partea celor care iubeau întunericul veacului acestuia.

Iubiți frați și surori în Hristos Domnul,

Nașterea lui Hristos s-a petrecut între bucurie și prigoană și a continuat în istorie să se plaseze la fel, până în zilele noastre. Nașterea Domnului a rămas până astăzi pentru unii bucurie nespusă și negrăită, iar pentru alții nedumerire, prilej de sminteală, de poticnire și chiar motiv de prigonire a celor care cred și mărturisesc că Hristos s-a născut și ne-a mântuit din iubire nemărginită pentru toți oamenii. Hristos Se naște din iubire, și în loc ca toți să-L slăvim, o parte din omenire îi răspunde Mântuitorului cu ură, dispreț, necredință și foarte multă aroganță. Dintotdeauna au existat oameni care au iubit întunericul, au preferat păcatul și au comis fărădelegi în răutatea lor, despre care Mântuitorul ne spune clar: „Lumina a venit în lume și oamenii au iubit întunericul mai mult decât Lumina. Căci faptele lor erau rele. *Că oricine face rele urăște Lumina și nu vine la Lumină pentru ca faptele lui să nu se vădească.* Dar cel care lucrează adevărul vine la Lumină, ca să se arate faptele lui, că în Dumnezeu sunt săvârșite” (Ioan 3, 19-21).

Praznicul Crăciunului este flancat de două sărbători, în cinstea a doi mucenici, care au pătimit pentru Hristos în perioada primară a Bisericii. Este vorba de Sfântul Sfințit Mucenic Ignatie Teoforul, pomenit în 20 decembrie, când avem și Înainte prăznuirea Nașterii celei după trup a Domnului, Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos și Sfântul Apostol, Întâiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan, pomenit în 27 decembrie, a treia zi de Crăciun, când Praznicul Împărătesc se apropie de Odovanie sau de încheiere. Sfântul Sfințit Mucenic Ignatie a fost martirizat în arenele romane în anul 107 pe vremea împăratului Traian, păstorul Antiohiei iubindu-L pe Hristos cu toată ființa sa, și-a dorit astfel să aibă parte de o moarte martirică. Pentru aceasta i-a rugat insistent pe creștinii din Roma să nu intervină pentru el înaintea autorităților, spunându-le: „Lăsați-mă să fiu mâncare fiarelor, prin care pot

dobândi pe Dumnezeu. Sunt grâu al lui Dumnezeu și sunt măcinat de dinții fiarelor, ca să fiu găsit pâine curată a lui Hristos (...) Faceți rugăciuni lui Dumnezeu pentru mine, ca să fiu găsit prin aceste unelte (prin dinții fiarelor), jertfă lui Dumnezeu.”²³ Despre Sfântul Arhidiacon Ștefan, Întâiul Mucenic al lui Hristos știm din cartea Faptele Apostolilor că era „plin de Duh Sfânt” (Fapte 7, 55), „plin de har și de putere, făcea minuni și semne mari în popor” (Fapte 6, 8) și mai știm că nu putea nimeni „să stea împotriva înțelepciunii și a Duhului cu care el vorbea” (Fapte 6, 10), iar „fața lui ca o față de înger” (Fapte 6, 15) era. Acest ucenic al lui Hristos a fost prigonit de ai lui, condamnat la moarte și ucis cu pietre. Deși le-a vorbit conaționalilor săi pe față, făcând o incursiune în istoria Vechiului Testament, punctând profețiile mesianice și arătând că Iisus Hristos Cel mort și Înviat este Mesia Cel mult așteptat, totuși fariseii, cărturarii și bătrânii poporului, l-au scos afară din cetate și îl băteau cu pietre. În acest timp, Ștefan „se ruga și zicea: Doamne Iisuse, primește duhul meu! Și, îngenunchind, a strigat cu glas mare: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta! Și zicând acestea a murit” (Fapte 7, 59-60).

Iată cum și din punct de vedere liturgic, praznicul Nașterii Domnului este încadrat între acești doi sfinți, sau între aceste două sărbători închinat martirilor și care certifică încă o dată că Nașterea lui Hristos s-a aflat și se află permanent între bucurie și prigoană. Sfântul Ignatie Teoforul și Sfântul Arhidiacon Ștefan au înțeles pe deplin cuvântul Domnului din Evanghelia: „Dacă M-au prigonit pe Mine, și pe voi vă vor prigoni” (Ioan 5, 20). Tot în această perioadă a Crăciunului, Biserica noastră îi pomenește pe cei 14.000 de prunci uciși din porunca lui Irod (29 decembrie), iar în duminica după Nașterea Domnului pomenește „Fuga în Egipt” recitind Evanghelia de la Matei, capitoul 2, versetele 13-23, text citit de fapt și în a doua zi de Crăciun la Sfânta Liturghie. Prin urmare, la acest praznic al bucuriei, avem și multă tristețe, deoarece Nașterea Mântuitorului nu a fost lipsită de incidente, iar Sfinții Mucenici Ștefan și Ignatie sunt exemple grăitoare pentru noi, arătându-ne că viața în Hristos se desfășoară permanent între bucurie și prigoană. Profeția vechi testamentară răsună până astăzi: „Glas în Rama s-a auzit, plângere și tânguire multă; Rahela își plânge copiii și nu voiește să fie mângâiată, pentru că nu mai sunt” (Ieremia 31, 15; Matei 2, 18). Metaforic vorbind, înțelegem prin copiii Rahelei nu numai pruncii din Betleem și împrejurimi uciși la porunca lui Irod în timpul Nașterii lui Hristos, ci pe toți mucenicii, martirii și mărturisitorii care și-au asumat crucea și jertfa supremă pentru Evanghelia și Biserica lui Hristos. Rahela, soția iubită a patriarhului Iacob, plânge și pentru Sfântul Ignatie Teoforul, pe care l-am prăznuit cu câteva zile înainte, plânge și pentru Sfântul Arhidiacon Ștefan, pe care-l vom cinsti peste două zile, plânge și pentru cei care suferă în zilele noastre pentru adevăr și dreptate, iar plânsul strămoașei Rahela se aude în surdină până astăzi în fiecare biserică și nu voiește să fie mângâiată pentru că „fiii ei duhovnicești” – mucenicii și martirii creștini nu mai sunt, iar noi cei de astăzi nu mai avem puterea și tăria mărturisirii înaintașilor noștri, dorind prea ușor și comod să ajungem la bucurie fără prigoană și fără jertfă. Dar Însuși Mântuitorul nostru ne spune că nu putem fi fericiți dacă nu vom fi prigoniți:

„Fericiți cei prigoniți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor. Fericiți veți fi voi când vă vor ocări și vă vor prigoni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind din pricina Mea. Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri...” (Matei 5, 10-12).

Iubiți mărturisitori ai Nașterii lui Hristos,

În aceste vremuri complicate, frica în general, dar mai ales frica de boală și incertitudinea care ne pândește la tot pasul, sunt preocupări zilnice pentru foarte mulți dintre noi, iar credința diluată și împuținată face din societatea contemporană, o societate extrem de vulnerabilă, irascibilă și dispusă din ce în ce mai mult la compromisuri, mai ales de natură morală și spirituală. Așa se explică faptul că unii credincioși ai Bisericii noastre, de când s-a declanșat această pandemie nu mai vin la biserică, nu se mai spovedesc și nu se mai împărtășesc. Alții vin foarte rar la biserică și se împărtășesc și mai rar cu Sfintele Taine. Cel puțin o treime din credincioșii bisericii noastre din Eparhia Caransebeșului, stau acasă, nu mai vin la sfânta biserică pentru că frica i-a cuprins și candela credinței abia mai licărește în sufletul lor, răvășit de informații, știri de tot felul și stări care vor să ne scoată din normalitate.

Vă rog pe toți la acest praznic al luminii, bucuriei și speranței împreună cu Sfântul Apostol Petru: „Fiți treji, privegheați. Potrivnicul vostru, diavolul, umblă, răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită, căruia stați împotrivă, tari în credință, știind că aceleași suferințe îndură și frații voștri în lume” (1 Petru 5, 8-9). Nu vă lăsați duși în eroare de duhul lumii acesteia, nu lăsați bucuria să fie umbrată de frică și alungați această stare nefirească cu dragostea sinceră față de Dumnezeu și față de oameni. Împlețiți pe mai departe Liturghia cu Filantropia și rugați-vă cu adevărat și intens, ca Domnul Cel Preabun să ridice această plagă, această molimă care a cuprins în ultima vreme tot neamul omenesc.

Dacă Domnul Hristos a fost urât și prigonit, încă de la Nașterea Sa, noi de ce ne mirăm atunci când vine, din când în când, și asupra noastră o stare de prigoană, de marginalizare, de limitare a unor drepturi pe care le-am avut deplin, dar nu am știut și nu am vrut să le fructificăm. Suntem datori și în aceste vremuri confuze să înțelegem că prigoana evidentă sau subversivă a creștinilor face parte din istoria bimilenară a Bisericii lui Hristos, știind foarte bine că primele trei secole din istoria Bisericii au fost secole de prigoană, purtând până astăzi în istoriografie numele de „perioada persecuțiilor”. Secolul apostolic a fost brăzdat de ură și prigoană împotriva creștinilor, iar apostolul neamurilor -Sfântul Pavel, ne spune și nouă acum așa cum le-a spus odinioară corintenilor: „Ocărâți fiind, binecuvântăm. Prigoniți fiind, răbdăm. Huliți fiind, ne rugăm. Am ajuns ca gunoiul lumii, ca măturătura tuturor până astăzi (...) Deci vă rog să îmi fiți mie următor, precum și eu lui Hristos” (1 Corinteni 4, 12-13 și 16).

Această scrisoare pastorală aș vrea să vă bucure pe toți și să vă întărească în credință. Nu am vrut să vă întristez prin aceste cuvinte, am vrut doar să subliniez, dacă mai era nevoie, că Biserica Mântuitorului s-a aflat dintotdeauna între bucurie și prigoană. Așadar, praznicul Nașterii Domnului se află între bucuria insuflată de îngeri, păstori și magi pe de o parte și prigoana declanșată

de Irod, pe de altă parte. La aceasta s-a adăugat ura și aroganța manifestată de farisei și cărturari, dar și indiferența întregului popor în mijlocul căruia a venit Mesia Cel prezis de profeți.

Vom încheia această pastorală cu un cuvânt provocator din Apocalipsă, nu înainte de a vă invita să meditați fiecare la misiunea pe care o avem în această lume, și anume de fi sfinți pentru Cel Unul Sfânt – Domnul nostru Iisus Hristos: „Cine e nedrept să nedreptățească înainte. Cine e spurcat să se spurce încă. Cine este drept să facă dreptate mai departe. Cine este sfânt să se sfințească încă. Iată, vin curând, și plata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după cum este fapta lui (...) Harul Domnului Iisus Hristos, cu voi cu toți. Amin!” (Apocalipsă 22, 11-12 și 21).

Al vostru, de tot binele doritor și pururea rugător către Mântuitorul,

† LUCIAN
Episcopul Caransebeșului

¹ *** Catavasier, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2020, p. 267;

² *** Catavasier... p. 271;

³ Colecția Părinți și Scriitori Bisericești, vol. 1, Scrierile Părinților Apostolici, traducere, note și indici de pr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1979, p. 175